



Protocol Veiligheid



Inhoudsopgave

1. Missie en visie op veiligheid	7
1.1. Omgaan met kleine risico's	7
1.2. Algemene afspraken	8
1.3. Risico-inventarisatie	10
1.4. Vier ogen principe	11
1.5. Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld	11
1.6. Achterwachtregeling	11
1.7. Crisismanagement	11
2. Groepsruimtes binnen	12
2.1. Leefruimtes	12
2.1.1. Box	13
2.1.2. Hangwieg	14
2.1.3. Kinderstoel	14
2.1.4. Banken	14
2.2. Keuken	15
2.3. Sanitaire ruimtes	16
2.4. Slaapruimtes	16
2.4.1 Wiegendood	18
2.4.1. Op de buik slapen	19
2.4.2. Inbakeren	19
2.4.3. Kinderwagens	20
2.4.4. Buitenbedjes	20
2.4.5. Babyfoon gebruik	21
2.5. Entree/hal	21
2.5.1. Trappen	22
2.6. Bergruimtes en kantoorruimtes	22
2.7. Gym- en speelzaal	23

3.	Zelfstandigheidsverklaring	24
4.	Buitenruimtes	25
4.1.	Algemene afspraken buitenspeelplaats	25
4.2.	Openbaar (school)plein	26
4.3.	Buitenspeelgoed en speeltoestellen	26
4.3.1.	Buitenspeelgoed	26
4.3.2.	Speeltoestellen	27
4.3.3.	Zwembadjes	28
4.3.4.	Schommels	28
4.4.	Beplanting	28
5.	Van school naar de BSO	30
5.1.	Vermissing van een kind bij het ophalen van school	30
5.2.	Vermissing van een kind tijdens de TSO	31
6.	Vermissing van een kind tijdens de opvang	32
7.	Vervoer	33
7.1.	Verschillende vervoersmiddelen	33
7.1.1.	Lopen	33
7.1.2.	Op Stoom busjes	33
7.1.3.	Waggie	33
7.1.4.	Bakfiets	34
7.1.5.	Openbaar vervoer	34
7.1.6.	Fietsen	34
7.1.7.	Auto	35
8.	Van de BSO naar een extern clubje	36
9.	Op stap/ uitjes	37
9.1.	Kleine, spontane uitstapjes Kinderopvang, Peuteropvang en BSO	37
9.1.1.	Afspraken met betrekking tot kleine, spontane uitstapjes voor alle werksoorten	37

9.1.2. Extra afspraken met betrekking tot kleine, spontane uitstapjes voor het KDV/PO	38
9.1.3. Extra afspraken met betrekking tot kleine, spontane uitstapjes voor BSO	38
9.2. Grote uitstapjes voor de Kinderopvang, Peuteropvang en de BSO	38
9.2.1. Afspraken met betrekking tot grote uitstapjes voor alle werksoorten	38
9.2.2. Extra afspraken met betrekking tot grote uitstapjes voor het KDV/PO	39
9.2.3. Extra afspraken met betrekking tot grote uitstapjes voor de BSO	40
9.2.4. BSO; alleen op uitje	40
9.2.5. Beslissing uitstapje CM'er	40
9.3. Tijdens het uitstapje	40
9.3.1. Verschillende vervoersmiddelen	40
9.3.2. Uitsapjes naar het water	40
9.4. Vermissing van een kind tijdens een uitstapje	41
9.5. Wat neem je mee?	42
10. Ongevallen, BHV en EHBO	43
10.1. (BHV-)verbrandtrommel	43
10.2. EHBO en BHV op de groep	43
10.3. Wat te doen bij een ongeval met kinderen	43
10.3.1. Stappenplan bij een incident/ongeval	43
10.3.2. Ongevallen-/ en incidenten registratie	46
10.4. Wat te doen bij overlijden kind op de groep	46
11. Grensoverschrijdend gedrag	47

Inleiding

Dit document omvat onze pedagogische visie op “omgaan met risico’s” en alle informatie en werkinstructies op het gebied van veiligheid die jij, als medewerker van Op Stoom, nodig hebt in het dagelijkse werk. Veiligheid is een heel breed begrip. Je kunt denken aan de mogelijkheid dat een kind zijn vinger tussen de deur krijgt of aan grensoverschrijdend gedrag van een medewerker. We hebben diverse afspraken met elkaar gemaakt wat betreft de zorg voor de veiligheid van de kinderen en het personeel. In dit protocol gaan we vooral in op het voorkomen van ongelukken met kinderen. Zo wordt er extra aandacht gespendeerd aan de inrichting van de ruimtes; van de gladheid van de vloeren tot aan de hoogte van de deurklinken. Verder verwijzen we naar een aantal andere beleidsstukken waarin maatregelen beschreven worden hoe veiligheid van kinderen en personeel worden gewaarborgd. Denk aan een achterwachting, het Vier- ogen principe en de Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld.

Op Stoom draagt er zorg voor dat het actuele protocol ‘*Veiligheid*’ en de evaluaties daarvan inzichtelijk zijn voor de beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiairs, vrijwilligers en ouders door de mogelijkheid te bieden om dit op te vragen bij de Clustermanager.

Op elke locatie wordt er meerdere keren per jaar een calamiteiten/ ontruimingsoefening uitgevoerd. Dit wordt altijd in het team geëvalueerd en waar nodig passen we ons beleid aan. Meer hierover is te lezen in het locatie specifiek calamiteitenplan.

Ieder half jaar wordt op elke locatie een RIE-veiligheid en gezondheid uitgevoerd. De teams bepalen samen met de CM’er welke risico’s er op het gebied van veiligheid en gezondheid op de locatie te vinden zijn. In de locatie specifieke informatie van de locatie staan deze locatie specifieke risico’s en de bijbehorende maatregelen beschreven.

Indien er vanwege de vereiste beroepskracht- kind ratio één beroepskracht in het pand aanwezig is, is de achterwacht regeling van kracht. De achterwacht is binnen 15 minuten aanwezig. Indien er bij afwijking van de beroepskracht- kind ratio (aan het begin of einde van de dag als er meer kinderen aanwezig zijn dan volgens de BKR) slechts één beroepskracht in het pand wordt ingezet is er een andere volwassene aanwezig. In de locatie specifieke informatie van de locatie staat beschreven hoe dit op de locatie is geregeld. Jaarlijks wordt met alle medewerkers tijdens het teamoverleg het veiligheidsbeleid behandeld en inzichtelijk gemaakt.

Aan bod komen de veiligheidsregels en -aspecten die onderdeel uit maken van de dagelijkse werkzaamheden op en rond de groep. Ook worden wijzigingen in het beleid naar aanleiding van ervaringen binnen Op Stoom of regelgeving van buitenaf toegelicht.

Naar aanleiding van incidenten en ongevallen worden casussen tijdens reguliere overlegmomenten besproken. Daarnaast zorgt het management voor de faciliteiten om deze veiligheidsregels en -aspecten mogelijk te maken en ziet ze toe op de correcte uitvoering hiervan zowel in de praktijk als op schrift. Dagelijks zien onze medewerkers toe op een veilige omgeving voor kinderen en komen zij zo nodig in actie.

Tijdens een oudercommissie-vergadering kan dit beleid worden geagendeerd als er in het afgelopen jaar iets is gebeurd wat aanleiding heeft gegeven tot veranderingen in het beleid.

Dit protocol is van toepassing op alle medewerkers en op alle locaties en opvangvormen van Op Stoom. Overal waar medewerker staat, wordt uiteraard ook medewerkster bedoeld. Dit protocol maakt onderdeel uit van het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid.

1. Missie en visie op veiligheid

Bij Op Stoom vinden we het belangrijk dat kinderen de wereld om zich heen kunnen ontdekken. Kinderen ervaren zelf wat ze al kunnen en durven en dat is soms meer dan we denken. Jij geeft een steuntje in de rug als ze dat nodig hebben en schept kaders waarin een kind veilig kan experimenteren.

1.1. Omgaan met kleine risico's

We zoeken bij kinderen altijd naar de zone van de naaste ontwikkeling; nieuwe dingen doen en uitproberen! Soms brengt dat kleine risico's met zich mee, maar leren omgaan met risico's is voor kinderen belangrijk. Ook speelt risico op het gebied van hygiëne een rol. Al op jonge leeftijd leren we kinderen vaardigheden aan op dit gebied. Zo blijven we gezond.

Als je een beetje risico mag nemen...

Dan ontwikkel je lef, je voelt je steeds sterker in je schoenen staan. Risicovol spelen ontwikkelt een positieve houding van 'ik kan het'. Je krijgt met wat risico iets nieuws onder de knie, dat geeft een goed gevoel van eigenwaarde. Dit vergroot autonomie en zelfvertrouwen, ook als je klein bent. En door het ervaren van kleine risicovolle situaties leren kinderen risico's beter inschatten. Handig!

Wat zijn aanvaarbare risico's?

Het gaat over de inschatting van de kans dat een kind iets wel kan óf dat er iets gebeurt en de inschatting van het gevolg daarvan. Bij Op Stoom maak je dagelijks risico-inschattingen. Wat kan een kind al zelf? We schatten in wat aanvaardbare risico's zijn en wat niet. "Een kindje van twee jaar mag zelf de pot pindakaas uit de keuken pakken en op tafel zetten". We schatten in dat hij dat kan en als het misgaat zijn we in de buurt om het te begeleiden. Als het lukt (en de kans is hierbij heel groot) kan een kind trots zijn op zichzelf. Meedoen in de grote mensen wereld is belangrijk voor de eigenwaarde van kinderen. "Op een boomstam klimmen zonder hulp". We kijken naar het kind en zijn in de buurt. Eventueel begeleiden we met woorden: "Gebruik je handjes maar goed, Probeer het nog een keertje." Kinderen bewegen veel en graag, daar sluiten we zoveel mogelijk bij aan. Slingeren, klimmen, rollen, glijden, springen is essentieel voor de motorische vaardigheden, balans coördinatie en lichaamsbewustzijn.

Omdat elke locatie binnen en buiten weer anders is, zijn er op elke locatie specifieke afspraken gemaakt over omgaan met kleine risico's. Deze zijn te vinden in de locatie specifieke informatie.

1.2. Algemene afspraken

We maken met de kinderen gebruik van verschillende ruimtes. Het is belangrijk dat de kinderen veilig en schoon kunnen spelen en dat medewerkers zelf ook prettig kunnen werken. Dit alles met als doel een omgeving te creëren waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Defecten, oneffenheden of andere gebreken worden direct gemeld bij de CM'er of via Opdracht bij Beheer.

We schermen kinderen af van een aantal grote risico's en leren ze omgaan met kleine risico's. Hoe we kinderen afschermen van grote risico's lees je in de volgende hoofdstukken. Met grote risico's doelen we op vallen van hoogte, verstikking, vergiftiging, verbranding, verdrinking, grensoverschrijdend gedrag, kindermishandeling en vermissing.

Bij Op Stoom zijn alle ruimtes volgens de wettelijke veiligheidsnormen ingericht en onderhouden:

Deuren en ramen

- Op de kinderdagverblijven zijn alle binnendeuren voorzien van een deurklink op minimaal 1:35 m. (Kast-) deuren worden na gebruik altijd direct gesloten
- De deuren op de dagopvang zijn voorzien van veiligheidstrips (fingersafes) en alle ramen zijn voorzien van veiligheidsglas. Alle groepsdeuren, keuken- en badkamerdeuren hebben een raam
- Alle ramen kunnen enkel op een kier of zijn hoger dan 1:20 m
- Koordjes van raamdecoratie worden aan een haakje opgehangen of kort gehouden zodat kinderen er niet bij kunnen
- Bij deuren die op een kier staan gebruiken we een deurblok
- Bij deuren die open staan gebruiken we een deurklem of -wig.

Muren en vloeren

- Alle muren zijn glad en vlak zodat kinderen zich niet kunnen bezeren
- Op alle groepen zijn de vloeren vlak met vloerbedekking of geruwd linoleum. De keukens en badkamers zijn betegeld
- Natte vloeren kunnen glad zijn. We maken ze gelijk droog of zetten ze af met waarschuwbordjes

- Afval op vloeren wordt direct verwijderd.

Trappen

- Op de dagopvanggroepen met een trap(je) zijn de treden breed en zit er een hekje voor de trap
- Afval op trappen wordt direct verwijderd.

Verlichting en elektra

- Er zijn voldoende lichtpunten aanwezig. Wanneer het schemert worden de lichten aangedaan
- Kinderen mogen niet in aanraking komen met glas door kapotte lampen. Waar nodig zijn lampen voorzien van een plastic beschermplaatje zodat dit niet stuk kan worden gegooid en de kinderen niet in aanraking komen met glas
- Op alle elektriciteitsgroepen zit een aardlekschakelaar
- Alle elektriciteitssnoeren zijn netjes weggewerkt, zodat men er niet achter kan blijven haken en kinderen er niet aan kunnen trekken
- Wandcontactdozen zijn voorzien van kind beveiliging en/ of zitten op 1:50 m hoog.

Verwarming

- Er is warmte-isolatie geplaatst om de leidingen van radiatoren
- De ruimte van de Cv-ketel(s) is voor de kinderen niet toegankelijk: deze is afgesloten met een sleutel en/ of heeft een deurklink op 1:35 m of hoger
- We gebruiken veiligheidsconvectoren/radiatoren zodat kinderen zich niet kunnen verbranden/ bezeren
- Alle radiatoren zijn voorzien van warmtebeveiliging en tegen de muur bevestigd zodat een kind niet klem kan komen te zitten
- Er zijn geen loden leidingen aanwezig
- Voor geisers, mechanische ventilatie, Cv-ketel en kachels is een onderhoudscontract afgesloten.

Gevaarlijke middelen en gereedschappen

- Gevaarlijke middelen (o.a. schoonmaakmiddelen en plastic zakken) worden bewaard in een kast met kind-beveiliging of in een hoge kast waar de kinderen niet bij kunnen. Deze kasten worden altijd afgesloten
- Medicijnen worden buiten bereik van kinderen bewaard

- Tassen van medewerkers met daarin gevaarlijke middelen (sigaretten, paracetamol ed.) worden buiten bereik van kinderen in de PM'er kasten, die voorzien zijn van sloten bewaard
- Gereedschap wordt bewaard in een afgesloten gereedschapskist, in een ruimte die voor de kinderen niet toegankelijk is
- We gebruiken geen gevaarlijke middelen in het bijzijn van kinderen
- We laten, indien van toepassing, ongedierte bestrijden door een erkend bedrijf.

Medewerkers van Op Stoom zien erop toe en leren de kinderen dat:

- Materiaal/ speelgoed wordt gebruikt op de manier waarvoor het bedoeld is
- Spelen in de buurt van ramen gevaarlijk kan zijn en/ of schade kan veroorzaken
- Rennen binnen risico's met zich meebrengt zoals botsen, struikelen, stoten en uitglijden. We leren de kinderen aan om buiten te rennen en binnen (m.u.v. de gymzaal) rustig te lopen
- Sieraden dragen risico's met zich meebrengt. Vooral lange kettingen, grote oorbellen en armbanden en hele kleine oorbellen en ringetjes zijn gevaarlijk. Kinderen kunnen verstrikt raken in of blijven haken door grote sieraden. Hele kleintjes kunnen per ongeluk kleine sieraden (zoals oorknopjes) in het mondje stoppen. We zien erop toe dat kinderen jonger dan 4 jaar geen sieraden dragen. Kinderen ouder dan 4 jaar dragen buiten en in de gymzaal/speelzaal geen kettingen en grote oorbellen.

1.3. Risico-inventarisatie

Kinderopvanginstellingen zijn wettelijk verplicht voor al hun locaties een risico-inventarisatie te doen en deze actueel te houden. Deze risico-inventarisaties leggen wij schriftelijk vast in het locatie specifiek Veiligheid en Gezondheidsbeleid. Hierin worden mogelijke risico's en de te nemen maatregelen vermeld. Mochten de ruimtes tussentijds worden aangepast, vanwege bijv. een verbouwing of de aanleg van een natuurtuin, dan moet de risico-inventarisatie tussentijds worden uitgevoerd.

In de risico-inventarisatie gaan wij na:

- Welke risico's de opvang van kinderen met zich brengt;
- Welke voorzorgsmaatregelen wij hebben genomen om schade aan de gezondheid en veiligheid van de kinderen te voorkomen;
- Of er nog meer maatregelen nodig zijn.

N.a.v. de risico-inventarisatie wordt een plan van aanpak opgesteld (een actielijst). Daarin vermelden wij welke maatregelen wij, door wie en wanneer wij die, gaan nemen

en wat deze maatregelen opleveren. Al deze punten worden na afronding van de risico-inventarisatie doorgenomen met de medewerkers en ze worden eventueel besproken met de oudercommissie.

1.4. Vier ogen principe

Op Stoom organiseert de kinderdagopvang en peuteropvang op zodanige wijze, dat de beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Dit betekent niet dat er continu iemand moet meekijken of -luisteren, maar dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of -luistert.

De uitwerking van dit beleid is voor iedere locatie apart opgenomen in de locatie specifieke informatie.

1.5. Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld

Op Stoom werkt met de '*Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.*' In deze Meldcode staat beschreven welke stappen genomen worden bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast hebben we een '*Protocol Grensoverschrijdend gedrag.*'

1.6. Achterwachtregeling

In de locatie specifieke informatie staat beschreven wie en de bereikbaarheid van deze volwassene in geval van een calamiteit.

1.7. Crisismanagement

Een crisis kan op veel manieren ontstaan en nooit helemaal worden voorkomen. De manier waarop met de crisis wordt omgegaan en hoe deze wordt opgelost is belangrijk voor Op Stoom. Het gaat nooit om de crisis zelf (die is al ontstaan), maar altijd om het oplossen en het beheersen van de gevolgen van de crisis. Hoe te handelen tijdens een crisis staat beschreven in het beleid '*Crisismanagement.*'

2. Groepsruimtes binnen

2.1. Leefruimtes

Bij de groepsruimtes gelden de algemene afspraken die je bij paragraaf 1.1 hebt gelezen. Er zijn een aantal risico's die alleen voorkomen in de leefruimtes en die worden hieronder beschreven.

Bij Op Stoom:

Inrichting

- Zijn de ruimtes ruimtelijk ingericht en is het meubilair kind veilig en kindvriendelijk
- Zijn de kasten solide en staan ze stevig waardoor ze niet kunnen omvallen. Kasten die dat wel kunnen, zijn vastgezet aan de muur
- Worden decorstukken, indien gebruikt, stevig vastgemaakt en na gebruik goed opgeruimd
- Zijn kapstokhaken afgeschermd of kind veilig.

Speelgoed

- Voldoet speelgoed aan de leeftijdsspecifieke eisen. Zo wordt er voor jonge kinderen geen klein speelgoed aangeschaft i.v.m. het risico dat zij dit in hun mond stoppen en stikken
- Bevat speelgoed voor een groep met kinderen jonger dan 3 jaar nooit onderdelen kleiner dan 3,2 cm
- Spelen groot en klein samen met speelgoed van de kleintjes. Indien ze samen spelen met speelgoed van de grotere kinderen, dan speelt de medewerker mee
- Worden te kleine, scherpe of anderzijds onveilige materialen direct verwijderd
- Controleren de medewerkers dagelijks bij gebruik het speelgoed op kleine voorwerpen, veiligheid en compleetheid
- Worden kapotte spullen direct opgeruimd. De spullen worden gerepareerd (indien mogelijk) of weggegooid
- Worden er geen koorden of touwtjes om de kinderen hun nek gedaan tijdens het spelen. Speelgoed met touwtjes, strikjes of koordjes langer zijn dan 22 centimeter is niet aanwezig
- Wordt zwaar of groot speelgoed op een stevige, solide vaste plek gezet of op een hoogte waar de kinderen niet bij kunnen. Als ze ermee willen spelen, vragen ze dit aan een medewerker
- Wordt er opgeruimd met de kinderen. Zo leren ze dat niet alles vanzelfsprekend is en dat ze eerst iets moeten opruimen voordat ze met het volgende gaan spelen.

Eetmoment

- Wordt er op het KDV in een aparte ruimte (keuken), of op het aanrecht van een keukenblok (waar de keuken zich in de groepsruimte bevindt) koffie of thee klaar gemaakt
- Wordt er op de BSO in een aparte ruimte of op het aanrecht van het keukenblok koffie of thee (keuken) klaar gemaakt
- Er wordt geen koffie of theegedronken met kinderen op schoot
- Zetten we de kopjes ver op tafel/ op het aanrecht
- Wordt de thee op het aanrecht aangelengd met koud water en wordt er gebruik gemaakt van een thermoskan indien we met de kinderen theedrinken
- Worden kleine ronde voedingsmiddelen (tomaatjes, druiven, knakworst ed) voor kinderen jonger dan 7 jaar in de lengte of in vieren doorgesneden
- Laten we jonge kinderen nooit alleen eten. Wanneer een kind dreigt te stikken in een stukje eten heeft het jouw hulp direct nodig.

Overig

- Zijn eventueel aanwezige kranen in de leefruimtes alleen aangesloten op koud water of hebben zij een warmteregelaar.

2.1.1. Box**Bij Op Stoom:**

- Sluiten we de boxen altijd, ook al ligt er op dat moment geen kind in de box.
- Zorgen we dat in de dubbele boxen een tussenschot zit
- Letten we altijd goed op dat we de box op de juiste manier afsluiten.
- Voldoen de boxen aan de wettelijke eisen
- Is de opstaande rand minimaal 60 cm hoog
- Is de spijlafstand voldoende klein zodat een kind niet met zijn hoofd klem kan komen te zitten (tussen de 4,5 cm en 6,5 cm)
- Mag in de box alleen babyspeelgoed aanwezig zijn; het zou anders een gevaar op kunnen leveren. (Kind klimt uit de box door op speelgoed te gaan staan.) Hier letten we dus goed op!
- Is de onderkant van de box afgerond of voorzien van een kapje zodat er geen scherpe punten zijn
- Spelen kinderen ouder dan 2,5 jaar niet meer in de box.

2.1.2. Hangwieg

Bij Op Stoom:

- Hangt de hangwieg niet in een looproute (van volwassenen of kinderen)
- Mag een baby zodra hij/zij kan draaien niet meer in de hangwieg: op hun buik leren baby's al snel om hun gewicht te verplaatsen op een zij. Waarbij ze dus een hand vrij kunnen maken en zich vast kunnen grijpen en omhoogtrekken. Een kind heeft als hij kan draaien veel meer bewegingsruimte nodig dan een wieg kan bieden
- Gebruiken we altijd goed passend textiel in de hangwieg en wassen we dit wekelijks volgens de wasvoorschriften (niet in de droger)
- Wassen we de wieg en de hemel ieder kwartaal volgens de wasvoorschriften (niet in de droger)
- Wordt de hangwieg voor gebruik gecheckt door de PM'ers. Eventuele gebreken worden direct doorgegeven aan de CM'er of aan Beheer
- Checkt Beheer twee keer per jaar op de locatie het ophangmechanisme. Deze check wordt door Beheer geregistreerd
- Hangen we nooit voorwerpen over de wieg heen, het hemeltje mag ook niet worden gesloten.

2.1.3. Kinderstoel

Bij Op Stoom:

- Zit er een stevige kruisband in de kinderstoel
- Zorgen we ervoor dat kinderen op de juiste manier in de kinderstoel zitten
- Mogen kinderen alleen onder begeleiding in/ uit de kinderstoel klimmen
- Letten we goed op dat kinderen niet zelfstandig in of uit de stoel klimmen en maken we eventueel gebruik van een tuigje. We maken het tuigje altijd vast als hij niet gebruikt wordt, zodat kinderen er niet in kunnen blijven hangen/ stikken
- Letten we erop dat een kind zich niet met stoel en al afzet tegen de tafel waardoor hij/ zij omvalt
- Zorgen we ervoor dat kinderen nooit alleen gelaten worden zodat we kunnen ingrijpen voordat ze vallen.

2.1.4. Banken

Bij Op Stoom:

- Zien we erop toe dat kinderen op de juiste manier in/op de bank zitten
- Laten we kleine kinderen (0-4 jaar) nooit alleen op de bank/ aan de tafel zodat we kunnen ingrijpen voordat ze vallen

- Maken we eventueel gebruik van een tuigje in de banken. We maken het tuigje altijd vast als hij niet gebruikt wordt, zodat kinderen er niet in kunnen blijven hangen/ stikken.

2.2. Keuken

Sommige groepen delen een keuken en voor sommige BSO's kan het zo zijn dat zij samen met school (of een andere partij) een keuken delen.

In de keuken wordt voeding bereid en soms is dat ook samen met de kinderen i.v.m. een kookactiviteit. Wij vinden het dan ook belangrijk dat we duidelijke afspraken hanteren omtrent de veiligheid.

Bij Op Stoom:

- Zijn er geen aanstekers of lucifers aanwezig of liggen deze op een niet toegankelijke plek voor de kinderen
- Komen er geen jonge kinderen (0-4 jaar) zonder toezicht van een medewerker in de keuken
- Is er altijd een medewerker in de buurt van de oven als deze aan staat
- Is de temperatuur van de keukenkranen niet begrensd en mogen jonge kinderen daarom niet zonder toezicht de keukenkranen gebruiken
- Leren wij de kinderen wat de betekenis van de rode en de blauwe knop op de kraan is. We leren de kinderen ook ten alle tijden voorzichtig om te gaan met de kranen
- Op het KDV/PO plaatsen we geen objecten bij keukenkranen die een kind als opstapje kan gebruiken
- Staan huishoudelijke apparaten aan de achterkant/ tegen de muur van het aanrechtblad zodat kinderen het niet naar zich toe kunnen trekken
- Zijn er bij de dagopvang geen gasstellen of gasfornuizen aanwezig. Op sommige groepen wordt gebruik gemaakt van elektrische kookplaten en/of een oven
- Beschikt een aantal BSO-locaties over een oven/combimagnetron die geïsoleerd is en in enkele gevallen ook over een elektrische kookplaat
- Leren wij de kinderen niet te spelen in de buurt van de oven en het fornuis
- Vinden kookactiviteiten altijd plaats onder begeleiding van een medewerker
- Gebruiken wij zo veel mogelijk de achterste pitten tijdens het koken en wijzen de pannenstelen naar achteren
- Wordt de vaatwasser altijd goed afgesloten zodat kinderen er geen messen uit kunnen pakken en messen staan altijd met de scherpe punt naar beneden.

2.3. Sanitaire ruimtes

Bij Op Stoom:

- Zijn de kinderkransen alleen aangesloten op koud water
- Is de temperatuur van de kranen in de badkamers begrensd
- Hebben de aankleedtafels geen scherpe randen of hoeken en zijn ze solide en stabiel
- Zijn de aankleedtafels in hoogte verstelbaar en kunnen kinderen er niet onder komen
- Mogen kinderen onder begeleiding het trappetje van de aankleedtafel beklimmen
- Gebruiken we trapjes met dichte treden aan de achterkant
- Leggen we voor het verschonen alle spullen klaar
- Laten we het kind tijdens het verschonen op het aankleedkussen nooit alleen
We voorkomen dat het kind eraf rolt of valt
- Mogen kinderen jonger dan 3 jaar alleen onder begeleiding in de badkamer komen
- Zijn er geen toiletblokjes aanwezig
- Hebben de kinderen geen toegang tot de verzorgingsproducten en schoonmaakmiddelen. Deze staan hoog of in een afgesloten kast (m.u.v. de handzeep).

2.4. Slaapruimtes

Bij Op Stoom:

Bedden

- Wordt de slaapkamer niet gebruikt als opslagruimte
- Voldoen de bedden in de slaapkamers aan de wettelijke eisen; ze staan stevig, de hoogteverstelling kun je goed vastzetten, de spijlen staan voldoende bij elkaar, de bedbodems zitten vast en de matrassen zijn stevig, vlak en passend. Dit geldt ook voor de hoezen
- Is het onderbed alleen geschikt voor kinderen die zelfstandig in en uit bed kunnen klimmen
- Is het in het kader van ergonomie het mogelijk om een trap voor het bedje te bestellen, zodat kinderen die zelfstandig kunnen lopen, gebruik kunnen maken van de trap om in/uit het bovenbed te komen. Indien dit noodzakelijk is, bespreek dit dan met je CM'er
- Laten we geen spenen aan koorden bij/om de nek hangen tijdens het slapen
- Worden de bedjes, nadat er een kindje in is gelegd, afgesloten
- Zorgen we ervoor dat er geen beddengoed tussen de sluiting en deurtje komt te zitten.
- Wordt een bedje gesloten als het niet wordt gebruikt

- Controleren de medewerkers tijdens het verschonen van de bedjes of de bedjes nog in orde zijn, zoals de sluiting. Eventuele gebreken worden direct doorgegeven aan de CM'er of aan Beheer. Het betreffende bedje wordt tot het probleem verholpen is niet gebruikt
- Slapen kinderen in bed, wanneer een kind het kan en wanneer dit nodig is, mogen kinderen die zelfstandig in en uit bed kunnen, op een stretcher slapen. Dit is altijd in het zicht van een medewerker
- Kijken de medewerkers om de 10 minuten bij de kinderen die in bed liggen, zodat ze eventuele gevaren op tijd kunnen signaleren
- Halen we de kinderen zodra ze wakker zijn uit bed
- Keren we de matrassen na iedere verschoning.

Beddengoed en accessoires

- Gebruiken we voor kinderen tot 2 jaar een slaapzakje (in de juiste maat!) en eventueel een katoenen dekentje met lakentje. Vanaf 2 jaar mag een dekbedje gebruikt worden
- Wordt er geen gebruik gemaakt van raamdecoratie/ hemeltjes en tuigjes in de slaapkamer

Doen we voor het slapen elastiekjes en/of speldjes uit

- Gebruiken we geen kussens, hoofdlegger of hydrofiele luier
- Worden de dekens/lakens niet over de rand van het bed gehangen
- Gebruiken we gewone hoeslakens
- Gebruiken we voor de buikslapers een AeroSleep matrasbeschermer in combinatie met een AeroSleep hoeslaken, zie hoofdstuk 2.4.2.

Slaapkleding en knuffels

- Trekken we touwtjes of een capuchon van kleding uit voor het kind gaat slapen, zodat het niet kan stikken
- Zijn knuffels kind veilig, bevatten ze geen kleine voorwerpen. Verder is er geen speelgoed aanwezig in de slaapkamers i.v.m. verstikkingsgevaar, struikelgevaar en om te voorkomen dat kinderen het als opstapje gebruiken
- Hangen de muziekdoosjes op een kind veilige plek; het touwtje (en/ of balletje) kan namelijk verstikkinggevaar opleveren.

Ramen en deuren

- Zijn er geen grote open ramen of stoelen aanwezig in de slaapkamers
- Zijn ramen voorzien van verduisteringsfolie

- Staan de buitendeuren van de slaapkamers op ventilatiestand/ kierstand zodat vreemde mensen niet binnen kunnen komen.

2.4.1 Wiegendood

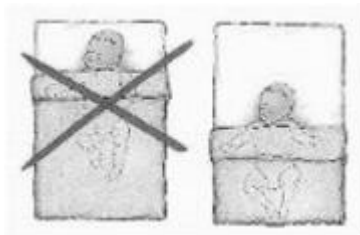
Men spreekt van wiegendood als een baby onverwacht overlijdt zonder dat daar ogenschijnlijk een oorzaak voor is. Als ook na volledig onderzoek geen verklaring wordt gevonden, noemt men dat wiegendood/SIDS (sudden infant death syndrome).

Als wiegendood zich voordoet, is het vrijwel altijd in het eerste levensjaar, maar het komt ook een enkele keer in het tweede jaar voor. Het verschijnsel wiegendood wordt nog steeds onderzocht maar duidelijke oorzaken zijn nog niet gevonden. Wel is vastgesteld dat verschillende factoren van invloed zijn.

We verminderen het risico op wiegendood door:

- Baby's op hun rug te laten slapen, dit is de veiligste slaaphouding
- Geen dekbedjes voor baby's te gebruiken
We gebruiken slaapzakken en katoenen dekentjes met lakentjes
- Erop te letten dat baby's niet te warm in bed liggen (warmtestuwing)
Baby's zijn nog niet in staat hun lichaamstemperatuur goed te regelen. In hun nekje kun je voelen of hij/ zij het te warm of te koud heeft. Zolang het nekje van een baby in bed prettig (lauw) aanvoelt, heeft deze het niet te koud. Een baby die veel transpireert heeft het te warm. Baby's dragen geen mutsje tijdens het slapen. Bij koorts controleren wij het kind extra en dekken we het niet te warm toe
- Ervoor te zorgen dat baby's vrijuit kunnen ademen in hun bedje
Kijk daarom uit met doekjes/knuffeltjes en gebruik geen kussens e.d.
- Regelmatig in de slaapkamers te controleren (om de 10 minuten)
- We zorgen dat het niet te warm is of wordt in de slaapkamers en luchten de slaapkamers dan ook regelmatig. De ochtenddienst zet daarom ook de slaapkamerdeuren open en tijdens het slapen staan de buitendeuren op ventilatiestand. We zorgen voor een temperatuur tussen de 15 tot en met 18 graden
- De baby's geen geneesmiddelen te geven met een slaapverwekkende bijwerking
- Bedjes te gebruiken die voldoen aan de wettelijke eisen
Onze bedjes voldoen aan deze eisen en de matrassen en hoezen passen bij elkaar
- De baby's zo min mogelijk te storen in hun rust en regelmaat
We volgen zoveel mogelijk het dagritme dat het kind thuis heeft. Een vaste routine is heel belangrijk om risico's te beperken, daarom is het belangrijk om dit met ouders te overleggen, zodat we op één lijn zitten

- De bedjes op de juiste manier op te maken en de baby's op de juiste manier in te stoppen. Bij gebruik van een laken en dekentje maken we het bedje laag op met een goed ingestopt laken en dekentje, zodat de baby met de voetjes zo goed als tegen het voeteneind ligt. Een passende slaapzak is beter, dan blijft het hoofdje onbedekt. Voor een baby in een gewatteerde slaapzak is een deken overbodig. Bij een ongewatteerde slaapzak is vaak een dunne deken nodig, maar maak ook dan laag op en gebruik de deken dwars over het voeteneind en stop hem rondom goed in



- Niet te roken; Zuigelingen en jonge kinderen zijn zeer gevoelig voor tabaksrook en dikwijls speelt het passief roken een belangrijke rol als oorzakelijke factor van wiegendood. Bij Op Stoom heerst dan ook een absoluut rookverbod!

2.4.1. Op de buik slapen

- Er zijn bepaalde afwijkingen waarbij buikligging (tijdelijk) wel wenselijk kan zijn, dan vragen we ouders om een formulier '*Verklaring slaaphouding*' in te vullen
- We wijzen ouders op de risico's van op de buik slapen en geven aan dat we daarmee afwijken van de algemene preventieadviezen.
- Kinderen met een ingevuld formulier 'Verklaring slaaphouding' slapen bij Op Stoom alleen op een matrasbeschermer van AeorSleep inclusief het Aerosleep hoelaken dit is aan te vragen via je CM'er/Beheer.

2.4.2. Inbakeren

Soms slapen jonge baby's beter/ rustiger wanneer ze ingebakerd worden. Inbakeren brengt echter risico's met zich mee.

Om het inbakeren zo veilig mogelijk te doen hebben we bij Op Stoom een aantal afspraken:

- Ouders moeten zelf doeken of een inbakerzak meenemen en toelichting geven
- Ouders dienen de '*Verklaring slaaphouding*' in te vullen en te ondertekenen
- Kinderen die ingebakerd worden dragen alleen een romper i.v.m. warmte stuwung

- Kinderen die kunnen omrollen mogen niet ingebakerd worden (kind kan zich niet terugrollen en kan stikken)
- Het heeft de voorkeur om vanaf de 4^e maand het inbakeren af te bouwen en uiterlijk in de 6^e maand te stoppen
- We bakeren niet in als de binnentemperatuur meer dan 25 graden is
- Een baby die niet in goede conditie is of koorts heeft mag nooit worden ingebakerd
- De CM'er dient de eerste paar keer aanwezig te zijn bij het inbakeren om te zien of medewerkers het inbakeren onder de knie hebben. De CM'er dient zichzelf te informeren over de juiste wijze van inbakeren. Verschillende CM'ers binnen de organisatie hebben deze kennis in huis en kan gevraagd worden deze kennis over te dragen. De Manager Kinderopvang is op de hoogte welke CM'ers dit zijn.

2.4.3. Kinderwagens

Op de kinderdagverblijven zijn kinderwagens aanwezig om baby's en dreumesen mee naar buiten te nemen. Bij een lekke band, kan deze worden geplakt door Beheer, bij andere gebreken wordt de wagen vervangen.

Voor het gebruik van de wagens gelden een aantal afspraken:

- Baby's worden totdat zij zelfstandig kunnen zitten in een kinderwagenbak gelegd
- Baby's die zelfstandig kunnen zitten mogen in een kinderwagen met zitje worden vervoerd
- Dreumesen mogen ook in een buggy zitten. De kinderwagens en buggy's worden alleen gebruikt om kinderen mee te vervoeren en de baby's mee naar buiten te nemen als de peuters buitenspelen
- Mocht een baby in slaap vallen in de kinderwagen en je wilt hem mee naar binnen nemen, dan leg je het kindje over in een bedje
- De kinderwagens worden niet gebruikt als vaste slaappleaats omdat zij minder veilig zijn dan bedjes
- In de kinderwagenbakken wordt passend bed textiel gebruikt.

2.4.4. Buitenbedjes

Bij Op Stoom:

- Voldoen de buitenbedjes aan alle veiligheidseisen
- Zijn alle openingen voorzien van gaas, zodat de kinderen geen last van insecten hebben
- Staan de buitenbedjes in de zomer op schaduwplekken. We sluiten het bedje niet af met een laken/deken en zorgen dat er luchtcirculatie mogelijk blijft

- Meten wij bij een buitentemperatuur van 25 graden Celsius of hoger de warmte in het buitenbedje (Indien deze lager is dan in de slaapkamers kan het buitenbedje gebruikt worden, bij twijfel overleg je met de CM'er)
- Zetten we het buitenbedje zo, dat de regen er niet in kan komen
- Zetten we het buitenbedje met de opening uit de wind
- Worden de buitenbedjes niet gebruikt bij harde wind (windkracht 4 of meer) en andere extreme weersomstandigheden (extreme regenval, mist, storm, extreme kou en hitte)
- Worden de buitenbedjes op een vlakke, stabiele ondergrond gezet
- Gebruiken we altijd beide remmen van de buitenbedjes
- Wordt het buitenbedje voor het raam gezet zodat PM'ers voortdurend zicht hebben op het kind
- Staat de deur van de groepsruimte of is het raam van de groepsruimte open zodat PM'ers het kind voortdurend kunnen horen
- Kan het buitenbedje verplaatst worden naar een willekeurig gekozen plek om het best mogelijke toezicht te houden
- In het buitenbedje passen we de kleding en het beddengoed aan op de buitentemperatuur. We voelen aan het nekje (met de bovenzijde van de vingers) of een kind het warm genoeg heeft. Een kind dat zweet in het nekje heeft het te warm. Koude handjes zijn niet ongewoon
- Gebruiken we de buitenbedjes voor kinderen van 0- 18 maanden die niet zelfstandig uit het bed kunnen klimmen. In de praktijk betekent dit dat de bovenste slaapplek wordt gebruikt voor kinderen tot ca 12 maanden en de onderste slaapplek voor kinderen vanaf ca 12 maanden tot ca 18 maanden
- We gaan om de 10 minuten even bij het kindje kijken
- Gelden voor de buitenbedjes zelfde veiligheidsafspraken als voor de slaapruides, hoofdstuk 2.4.

2.4.5. Babyfoon gebruik

Op sommige groepen bij Op Stoom, waar de slaapkamer(s) niet aan de groepsruimten grenzen of er slecht overzicht is (weinig zicht en/ of slecht gehoor), worden er babyfoons gebruikt. Dit is optioneel en bedoeld als extra veiligheidsmaatregel. Indien mogelijk zetten we de babyfoons op minimaal 1 m afstand i.v.m. de straling. Snoeren en stekkers worden zoveel mogelijk weggewerkt met kabelgootjes.

2.5. Entree/hal

Bij Op Stoom:

- Is de entree/ hal voorzien van een droogloopmat

- Worden kinderen erop gewezen rustig naar binnen te gaan en niet te rennen
- Zijn alle muren vlak en glad zodat kinderen zich niet kunnen bezeren
- Zijn veel gebruikte deuren voorzien van veiligheidsstrips (vingersafes) tot 1.20 m. Op de dagopvang zijn alle deuren voorzien van veiligheidsstrips
- Wordt er bij het plaatsen van meubilair goed opgelet of er nog voldoende ruimte voor doorloop is
- Zit de deurklink of deurknop van de binnendeur naar de hal toe op 1.35 m of bij de KDV's minimaal op 1.35 m hoogte
- Zit er een dranger op de buitendeur, zodat deze nooit open blijft staan
- Worden kinderen erop gewezen niet de buitendeuren open te doen om mensen binnen te laten. De medewerkers laten mensen binnen.

Uitzondering: op sommige BSO-locaties staat de buitendeur op vaste tijden open zodat ouders naar binnen kunnen lopen om hun kinderen op te halen.

2.5.1. Trappen

We hanteren de volgende richtlijnen:

- De buitentrappen zijn voorzien van 2 leuning met verschillende hoogtes
- De treden hebben een veilige afstand en hebben zo nodig rubberen noppen
- De zijkanten van de trap zijn afgesloten
- De trap moet vrij zijn van obstakels zodat men er veilig op kan lopen. Dit geldt ook voor zand en sneeuw e.d.
- We letten erop dat kinderen niet rennen en spelen op de trap
- Voor binnentrappen gelden dezelfde regels als buitentrappen
- Bij het aanwezig zijn van een balustrade in het pand worden er met de kinderen van de BSO-afspraken gemaakt en verblijven de kinderen van het KDV niet zonder toezicht op de balustrade.

2.6. Bergruimtes en kantoorruimtes

Bij Op Stoom:

- Mogen kinderen niet in de bergruimtes komen. In de bergruimtes kunnen schoonmaakspullen e.a. gevaarlijke materialen liggen
- Worden de bergruimtes altijd afgesloten
- Mogen kinderen niet in de kantoorruimtes komen. In de kantoorruimtes kunnen schoonmaakspullen e.a. gevaarlijke materialen liggen
- Worden de kantoorruimtes altijd afgesloten
- Staan wasmachines en drogers in een (berg)ruimte waar kinderen niet zonder toezicht kunnen en mogen komen.

2.7. Gym- en speelzaal

Op sommige locaties mogen we de gymzaal en/of speelzaal gebruiken.

Bij Op Stoom:

- Dragen kinderen in de gymzaal/speelzaal geen sieraden waarmee ze kunnen blijven haken
- Dragen kinderen gym schoenen of lopen op blote voeten i.v.m. het risico op uitglijden op sokken
- Zorgen we ervoor dat er in verhouding niet te veel kinderen tegelijk in de gymzaal/speelzaal zijn en hebben we in de Locatie specifieke informatie beschreven wat per locatie de werkafspraken hierover zijn
- Letten we erop dat als kinderen met elkaar oefenen of spelen, zij ongeveer dezelfde lichaamsbouw hebben
- Plaatsen we alle toestellen volledig in het toestelhok (deze mogen niet uitsteken)
- Mogen kinderen niet in het toestelhok spelen
- Mogen alleen PM'ers met een afgeronde ALO (leraar lichamelijk opvoeding) of CIOs, sport en bewegen (niveau 3 en 4) opleiding, gebruik maken van toestellen (óók touwen en ringen) in de gymzaal. Zij mogen werken met de materialen waarmee ze ervaring hebben opgedaan op school. Voor een ALO'er is dit al het materiaal. Voor iemand met een MBO-sport en bewegen diploma is dit afhankelijk van de studierichting
- Mogen PM'ers zonder sportopleiding:
 - gebruik maken van de matjes en de materialen die ook op het plein worden gebruikt (ballen, linten, hoepels, etc.)
 - de gymzaal gebruiken voor bal-, tik- en renspeel
 - geen grote materialen zoals kasten, banken, trampolines etc. gebruiken als object voor bijvoorbeeld doeltjes, of om achter te schuilen bij trefbal.

3. Zelfstandigheidsverklaring

Een zelfstandigheidsverklaring is bedoeld voor kinderen die eraan toe zijn om zelfstandig, met minder toezicht, buiten te spelen of andere activiteiten doen. De meest voorkomende leeftijd om hiervan gebruik te maken is vanaf ongeveer 7 jaar, dit is afhankelijk van het kind en de ruimte. De afspraken rondom de zelfstandigheid worden altijd in overleg met de kinderen en ouders gemaakt, vastgelegd op het formulier '*zelfstandigheidsverklaring*' en ondertekend.

Bij Op Stoom:

- Kijken we per locatie voor welke ruimte(s) we zelfstandigheid kunnen aanbieden, hierbij houden we rekening met de situatie van deze ruimtes
- Bespreken we in het team of een kind toe is aan een zelfstandigheidsverklaring
- Maken we samen met de kinderen afspraken over de verklaring
- Komen de PM'ers regelmatig even een kijkje nemen.

4. Buitenruimtes

De buitenspeelplaatsen zijn ingericht met kindvriendelijke speeltoestellen en los speelgoed. In het geval van dagopvang zijn de buitenruimtes altijd omheind met een hek met kind veilige sluitingen. In het geval van de BSO is er een afscheiding tussen de speelplaats en de straat. Ook is er altijd een goede afscheiding (bijvoorbeeld een hek) tussen de buitenruimte en eventueel (diep) water. Of zijn er veiligheidsafspraken gemaakt die vermeld staan in de locatie specifieke informatie. Er is buitenverlichting die de ingang van het speelterrein en de opvang goed verlicht. In sommige gevallen maken locaties gebruik van een openbare buitenspeelplaats, bijv. de locaties die zich in school bevinden.

4.1. Algemene afspraken buitenspeelplaats

We hanteren de volgende afspraken:

- Er is altijd toezicht bij het buiten spelen. Alleen als kinderen een '*Zelfstandigheidsverklaring*' hebben (BSO), mag er zonder toezicht buiten gespeeld worden. We verwachten wel van de PM'ers dat zij regelmatig even gaan kijken hoe het gaat
- De PM'ers controleren het plein op zwerfvuil, glasscherven, scherpe metalen voorwerpen e.a. materialen die niet op het plein horen. Alle voorwerpen die niet op het plein horen worden direct verwijderd
- De PM'ers controleren het plein op onregelmatigheden; een hek wat niet goed sluit, losliggende stoeptegels etc. Klussen worden doorgegeven aan de CM'er en dit wordt z.s.m. verholpen. **NB. Onregelmatigheden op een openbaar (school)plein kan via de CM'er doorgegeven worden aan de school of aan de gemeente, dit geldt ook bijv. voor zwerfafval op het plein
- Bij sneeuw/ ijs vegen we een pad of strooien we zout tot aan de voordeur
- We leren de kinderen om rekening te houden met elkaar tijdens het buitenspelen
- We gaan direct naar binnen en sluiten ramen en deuren wanneer de buitenlucht verontreinigd blijkt te zijn (indien wij hierop worden geattendeerd door instanties zoals de politie, of als wij zelf verontreiniging opmerken)
- Voor de BSO-kinderen en de jongere kinderen zijn er aparte speelruimtes of worden er duidelijke afspraken gemaakt over wie er wanneer buiten speelt. Dit om ervoor te zorgen dat de kinderen op hun eigen niveau ongedwongen kunnen spelen zonder anderen onbedoeld te hinderen
- Sommige afspraken worden gericht met school afgesproken en worden vermeld in de '*Locatie specifieke informatie*.'

- We fietsen niet op de speelplaats (m.u.v. de kinderfietsen van Op Stoom) en zetten onze fiets in het fietsenrek
- Met de kinderen hebben we de afspraak: ga niet van de speelplaats af
- We laten onbekenden nooit zonder toestemming de (buiten)ruimte van de opvang betreden
- Op de '*Kindkaart*' is vastgelegd wie het kind mag komen ophalen
- Kinderen dragen buiten geen kettingen, armbanden en grote oorbellen.

4.2. Openbaar (school)plein

In sommige gevallen maken groepen gebruik van een openbaar (school)plein. Het kan dus zijn dat mensen uit de buurt gebruik maken van het plein en het is belangrijk dat we duidelijke afspraken maken hoe daar mee om te gaan.

Bij Op Stoom:

- Hebben de kinderen Op Stoom hesjes of, voor de oudere kinderen optioneel, Op Stoom bandjes aan zodat zij altijd herkenbaar zijn op het schoolplein
- Wordt aan de kinderen geleerd dat je niet zomaar buiten het hek mag komen i.v.m. de veiligheid en eventueel de verkeerssituatie
- Helpt de PM'er altijd met bemiddelen bij conflicten tussen kinderen van de opvang en bijv. kinderen/ personen uit de buurt. De veiligheid van onze kinderen staat voorop en we proberen het met zijn allen zo plezierig en veilig mogelijk te houden op het plein
- Houdt de PM'er goed in de gaten hoe de sfeer op het plein is. Soms zijn er conflicten tussen andere partijen en het is niet de bedoeling dat de PM'ers en de kinderen hierbij betrokken raken. Het is niet de bedoeling dat kinderen fysiek bij conflicten betrokken raken, maar ook het zien van sommige conflicten kan niet wenselijk zijn
- Bij situaties die we niet veilig achten, nemen we de kinderen mee naar binnen. Hierop kan besloten worden om bureau handhaving of de politie te bellen. Stel de CM'er altijd op de hoogte van de situatie en het kan in sommige gevallen wenselijk zijn dat de CM'er de taak op zich neemt om de politie te bellen.

4.3. Buitenspeelgoed en speeltoestellen

4.3.1. Buitenspeelgoed

Bij Op Stoom:

- Wordt binnen- en buitenspeelgoed gescheiden van elkaar bewaard en gebruikt
- Wordt buitenspeelgoed regelmatig bij gebruik en bij de schoonmaak gecontroleerd op beschadigingen zodat kinderen zich niet kunnen verwonden aan het materiaal

- Worden er geen koorden of touwen om de kinderen hun nek gedaan, bijv. met paardje spelen
- Zijn alle fietsjes kind veilig waardoor er geen voetjes tussen de spaken kunnen komen.
- Hebben wij de volgende afspraken over het gebruik van zakmessen:
 - Kinderen zijn minimaal 7 jaar
 - De groep beginners bestaat uit maximaal 5 kinderen
 - De groep gevorderden bestaat uit maximaal 8 kinderen
 - Er is altijd een EHBO doos bij de hand
 - De kinderen minstens 2 armlengtes van elkaar afzitten
 - Een geopend mes wordt in de handen gehouden
 - Er wordt altijd van jezelf af gesneden
 - Is de veiligheidsnippel tijdens het snijden uit
 - Het mes wordt dichtgeklapt bij het teruggeven aan een ander
 - Het mes wordt alleen gebruikt bij een gerichte activiteit (locatie Buitenbende)
- Hebben wij de volgende afspraken over het gebruik van fire Steel:
 - Kinderen zijn minimaal 7 jaar
 - De groep beginners bestaat uit maximaal 5 kinderen
 - De groep gevorderden bestaat uit maximaal 8 kinderen
 - Er is altijd een EHBO doos bij de hand
 - De kinderen minstens 2 armlengtes van elkaar afzitten
 - Het tondel wordt altijd aangestoken op een plankje zodat het verplaatst kan worden om het vuur aan te steken als het brand
 - Het tondel wordt aangestoken door de fire Steel van jezelf af te strijken
 - De fire steel wordt alleen gebruikt voor een gerichte activiteit (locatie Buitenbende)

4.3.2. Speeltoestellen

Bij Op Stoom:

- Voldoen de speeltoestellen aan de wettelijke eisen
- Worden speeltoestellen jaarlijks door een extern bureau gecontroleerd op beschadigingen zodat kinderen zich niet kunnen verwonden aan het materiaal
- Is de afdeling Beheer verantwoordelijk voor de controle van de eigen toestellen van Op Stoom. Bij speeltoestellen van school of de gemeente, verwachten we dat PM'ers onregelmatigheden doorgeven via hun CM'er
- Onder de speeltoestellen is valdemping aanwezig in de vorm van rubberen tegels, rubberen gietvloeren, kunstgras etc.

- Wordt het goed in de gaten gehouden of kinderen over de valdemping heen fietsen i.v.m. slijtage en het voorkomen van botsingen
- Worden speeltoestellen gebruikt als waar ze voor bedoeld zijn
- Worden er geen koorden of touwen aan speeltoestellen gebonden.

4.3.3. Zwembadjes

Bij Op Stoom:

- Worden er op de KDV's geen zwembadjes gebruikt
- Gebruiken wij op de KDV's wel sproeijs of de felgekleurde plastic manden
- Maken wij geen gebruik van de brandslang vanwege gevaar voor legionella
- Mogen er op de BSO's wel zwembadjes worden gebruikt
- Spreken de medewerkers met elkaar af wie er op de kinderen let, deze persoon houdt continu toezicht.

4.3.4. Schommels

Bij Op Stoom:

- Plaatsen we een schommel aan de zijkant van een speelplaats, uit de looproute
- Schermen we de zijkant van de schommel af (bijvoorbeeld met een hek of planten) in de lengte van de zwaaibeweging.

4.4. Beplanting

Planten en bomen kunnen gezelligheid geven doordat ze mooi zijn en/ of lekker ruiken. Ze kunnen echter ook giftig zijn voor de mens of veel allergenen verspreiden. Als een buitenruimte eigendom van Op Stoom is, kunnen we de beplanting geheel zelf bepalen en kunnen we ervoor kiezen wat we gaan planten en wat we eventueel laten verwijderen. Bij de openbare ruimtes moeten we hier extra op letten, aangezien daar misschien andere afspraken over zijn gemaakt.

Bij Op Stoom:

- Worden de tuinen ingericht door een gecertificeerd tuinman (intern)
- Let de tuinman er op welke beplanting neergezet wordt, van tevoren wordt nagekeken of planten giftig zijn of niet
- Vermijden we zoveel mogelijk het plaatsen van planten en bomen die veel stuifmeel afgeven. Kinderen kunnen hier allergisch voor zijn
- Zijn er in sommige tuinen boomstammen (klim-/ en klauterstammen) geplaatst
- Zijn de hoogteverschillen van het materiaal aangepast op de leeftijd van de kinderen

- Leren medewerkers de kinderen omgaan met de verschillende elementen in de tuin
- Verdelen de medewerkers zich over de tuin om de kinderen te begeleiden waar nodig
- Is er speciaal kindergereedschap aanwezig
- Wordt groot onderhoud in de tuin uitgevoerd op momenten dat de kinderen niet buiten zijn.

5. Van school naar de BSO

Dagelijks halen we kinderen op van school. Hierbij zijn medewerkers van verschillende afdelingen betrokken.

- De BC'er (of PM'er) van de locatie is verantwoordelijk voor een eigen vervoerslijst op locatieniveau, denk hierbij aan inschrijvingen, wijzigingen etc. en maakt voordat de school uit gaat de ophaallijsten (overzicht school, namen kinderen, naam medewerker, vervoersmiddel)
- De BC'er is verantwoordelijk voor het doorgeven van de actuele vervoerslijst per dag aan Beheer
- De medewerkers van de afdeling Beheer verzorgen een deel van het ophalen met busjes en met de Waggie. Hij/zij brengt de kinderen tot aan de deur van de BSO. Hij/zij meldt altijd bij de PM'ers dat de kinderen binnen zijn en welke bijzonderheden er zijn. Het is niet mogelijk voor kinderen die door een medewerker van Beheer worden opgehaald om af te spreken met een vriendje of vriendinnetje, mits dit van tevoren duidelijk is afgestemd met de ouders, de locatie en Beheer

5.1. Vermissing van een kind bij het ophalen van school

Als een kind er na maximaal 10 minuten wachten op de verzamelplaats nog niet is, onderneem je de volgende stappen:

- Blijf ter plaatse en laat de rest van de groep kinderen onder geen beding alleen
- Check bij de leerkracht of het kind nog in de klas is voor een klusje of vraag of de leerkracht weet waar het kind is of met wie het is meegegaan. Sta je alleen, dan neem je de andere kinderen mee
- Bel de BSO zodat zij met ouders kunnen bellen om te kijken of de ophaalplannen van de ouders zijn gewijzigd
- Informeer de CM'er van de BSO (of de achterwacht). De CM'er loopt met jou de bovenstaande stappen door en komt desgewenst naar de locatie toe
- De CM'er licht de manager kinderopvang en bij niet bereikbaar de directie in
- Vraag een collega van de BSO om, als dat mogelijk is, naar de ophaallocatie te komen om de andere kinderen op te halen.

Belangrijke tips

- Zorg ervoor dat alle telefoonnummers up to date zijn

- Zorg ervoor dat er minimaal 2 (nood)nummers zijn van bijv. een vriendje, burens, opa en oma e.d.
- Maak met school goede afspraken over de overdracht van de leerkracht aan de BSO-medewerkers
- Wanneer het kind wordt gevonden door een voorbijganger, zorg dan dat je altijd de naam en het telefoonnummer van deze persoon vraagt. Vanuit Op Stoom kan er dan contact worden opgenomen met deze persoon voor details over de gebeurtenis en kan er een bedankje worden gestuurd.

Afronding

- Als de vermissingssituatie achter de rug is en de ouders hier tijdens de vermissing over gebeld zijn, dan neemt de CM'er contact op met de ouders voor het maken van een afspraak voor een evaluatiegesprek
- De CM'er evalueert de situatie met het team.

5.2. Vermissing van een kind tijdens de TSO

Neem dezelfde stappen als hierboven beschreven. Maak hier in samenwerking met school duidelijke afspraken over.

6. Vermissing van een kind tijdens de opvang

We houden de kinderen altijd scherp in de gaten, toch kan het voorkomen dat een kind aan deze oplettendheid ontsnapt. Wat doe je dan? Hieronder staan richtlijnen om te zorgen dat er in deze situaties weloverwogen wordt gehandeld.

Vermissing van een kind tijdens de opvang KDV/PO/ BSO

Is een kind tijdens de opvang opeens onvindbaar? En heb je alle ruimtes van de locatie gecontroleerd? Onderneem dan direct de volgende stappen:

- Neem contact op met de CM'er of de achterwacht. De CM'er vraagt aan jou waar er allemaal al gezocht is, geeft hierover nog tips en gaat zo nodig meteen naar de locatie, in ieder geval indien er op dat moment maar 1 PM'er op de locatie aanwezig is
- Ben je alleen, schakel hulp in van iemand in het pand, anders wacht je op de CM'er. 1 PM'er checkt alle mogelijke plekken binnen en buiten of het kind daar is. De rest van het team blijft verantwoordelijk voor de opvang van de andere kinderen en bewaart de rust
- Is het kind binnen 10 minuten niet gevonden? Dan belt de CM'er de ouders
- In overleg met de ouders worden afspraken gemaakt over vervolgacties zoals het inschakelen van 112
- De CM'er licht de manager kinderopvang of bij niet bereikbaar de directie in.

Belangrijke tips

- Zorg ervoor dat alle telefoonnummers up to date zijn
- Zorg ervoor dat er minimaal 2 (nood)nummers zijn van bijv. een vriendje, burens, opa en oma e.d.
- Wanneer BSO-kinderen op een andere locatie komen dan normaal, zoals tijdens een vakantieprogramma, zorgen de PM'ers ervoor dat zij de kinderen goed uitleggen wat de ruimtes van de locaties zijn, waar ze kunnen spelen en wat de regels zijn
- Wanneer het kind wordt gevonden door een voorbijganger, zorg dan dat je altijd de naam en het telefoonnummer van deze persoon vraagt. Vanuit Op Stoom kan er dan contact worden opgenomen met deze persoon voor details over de gebeurtenis en kan er een bedankje worden gestuurd
- Zorg dat de hekken van het schoolplein altijd gesloten zijn en controleer dit regelmatig.

7. Vervoer

7.1. Verschillende vervoersmiddelen

7.1.1. Lopen

- Tijdens het wandelen loopt er één PM'er voorop en altijd één PM'er achteraan
- Wanneer een PM'er alleen met kinderen op stap gaat, loopt deze achteraan de groep
- Houd de groep bij elkaar. Tel regelmatig de kinderen
- Oversteken gebeurt zo veel mogelijk bij zebrapaden of verkeerslichten
- Bij ieder oversteekpunt vangt de PM'er die vooroploopt de kinderen op die overgestoken zijn. De andere PM'er(s) gaat op een weghelft staan om het verkeer tegen te houden
- Geef altijd zelf het goede voorbeeld.

7.1.2. Op Stoom busjes

- In een busje kunnen maximaal 8 kinderen
- Parkeer de bus op juiste wijze, zodat kinderen vanaf de stoep kunnen instappen
- Als je met een bus op stap gaat moeten alle kinderen jonger dan 4 jaar in een autostoeltje kunnen zitten. Voor kinderen ouder dan 4 jaar en kleiner dan 1.35 m gebruiken we stoelverhogers. Bepaal van tevoren of een verhoger voldoende is, of dat er een kinderstoel nodig is en geef dit bij Beheer aan, zij zetten dan een kinderstoel in de bus
- Alle kinderen moeten een gordel om
- Controleer voordat je gaat rijden of het kinderslot is geactiveerd
- Kinderen blijven zitten tijdens het rijden.

7.1.3. Waggie

- Voor het besturen van een Waggie
 - ben je minimaal 18 jaar
 - moet je een rijvaardigheidstraining hebben gevolgd
 - moet je over een certificaat beschikken
- Je gebruikt de Waggie alleen voor het vervoeren van kinderen vanaf 4 jaar en ouder
- Check de accu voordat je gaat rijden, ga nooit rijden als de accu bijna leeg is. Op het paneel kan je precies zien hoe vol hij nog is. Als de accu bijna leeg is, zet de Waggie dan op een veilige plek en bel Beheer. Kom je toch op een onveilige plek te staan met een lege accu, zet dan de hendel (bij de voeten van de bestuurder)

in de neutrale stand, de Waggie is dan weer mobiel, duw de Waggie vervolgens naar een veilige plek.

- Je draagt een Op Stoom hesje en/of Op Stoom regenjas als je met een Waggie rijdt
- Je maakt tijdens de rit met een Waggie maximaal gebruik van de vastgestelde standaard veilige route. Je rijdt zoveel mogelijk op/via;
 - fietspaden die gescheiden zijn van wegen voor snelverkeer
 - wegen met een maximale snelheid van 30 km/uur
 - kruisingen die voorzien zijn van verkeersregels installaties.
 - Geef altijd richting aan met de richtingaanwijzer op het stuur, zo zien andere weggebruikers waar je heengaat
- De veilige routes van iedere locatie zijn terug te vinden in de 'Locatie specifieke informatie' van de locatie
- Wees ook op de hoogte van eventuele alternatieve routes
- De route naar de veel voorkomende uitjes van de BSO staan op SharePoint > BSO-locatie> Veiligheid> Veilige routes BSO bus/Waggie. Deze routes worden bijgehouden door de locaties
- In een Waggie kunnen maximaal 10 kinderen, met een maximaal gewicht van 330 kilo, dit is inclusief de bestuurder
- Verdeel het gewicht goed in de Waggie
- Zet ALTIJD de kinderen vast in de heupgordels die in een Waggie zitten
- Zorg ervoor dat de kinderen blijven zitten tijdens het rijden
- Leer kinderen dat ze hun handen binnen boord houden en de bestuurder niet mogen afleiden tijdens het rijden.

7.1.4. Bakfiets

- In een bakfiets kunnen maximaal 6 kinderen
- Ga eerst een keer oefenen zonder kinderen erin voordat je op stap gaat
- Zorg ervoor dat de kinderen blijven zitten tijdens het rijden.

7.1.5. Openbaar vervoer

- Bij het openbaar vervoer geldt te allen tijde dat je met 2 PM'ers bent
- Eén PM'er gaat als eerste de bus of tram in waarna de kinderen volgen. Een andere PM'er blijft bij de deur staan en telt de kinderen die instappen. Als laatste stapt de tweede PM'er in.

7.1.6. Fietsen

- De PM'er/kind ratio is hierbij 1 op 5
- Hiermee ben je te allen tijde met 2 PM'ers

- Dit doen wij met kinderen van 8 jaar en ouder
- Zorg ervoor dat de fietsen van zowel de PM'ers als de kinderen in goede en veilige staat verkeren en voldoen aan alle wettelijke eisen
- Kinderen fietsen achter elkaar of twee aan twee
- Bij het oversteken van drukke wegen, gaat de PM' er op de weg staan met de fiets aan de hand en houdt eventueel verkeer tegen. De kinderen steken de weg lopend over met de fiets aan de hand.

7.1.7. Auto

- Er worden geen kinderen in privéauto's van PM'ers meegenomen. Alleen de CM'er en BC'ers (BSO, alleen met toestemming van CM'er) mogen bij uitzondering kinderen vervoeren in een privéauto mits er een inzittende verzekering is afgesloten.

8. Van de BSO naar een extern clubje

Op sommige BSO's is het mogelijk om kinderen van en naar externe clubjes te vervoeren, zoals een muziekschool of de voetbalclub. Zie Protocol vervoer externe clubs.

9. Op stap/ uitjes

9.1. Kleine, spontane uitstapjes Kinderopvang, Peuteropvang en BSO

Je mag als PM'er met kinderen een spontaan uitstapje maken, dit gaat dan om activiteiten die buiten de locatie, maar wel in de buurt, plaats vinden. Je kunt bijvoorbeeld naar de supermarkt, het speeltuintje in de buurt, een stukje wandelen, etc. Kinderen komen daardoor in contact met hun directe leefomgeving en beleven plezier met elkaar.

Wanneer je een spontaan uitstapje met een aantal kinderen wilt maken bekijk je per situatie of je de veiligheid goed kan waarborgen. Vaak ken je als PM'er de kinderen goed genoeg om te weten wat je van ze kan verwachten. Daarbij is het ook van belang dat je goed bekijkt waar je naar toe gaat, ga je naar de bakker om de hoek of moet je een grote weg oversteken?

9.1.1. Afspraken met betrekking tot kleine, spontane uitstapjes voor alle werksoorten

- Het uitje past binnen de pedagogiek van Op Stoom
 - Inspirerend
 - Procesmatig
- Kleine uitstapjes worden van tevoren met de CM'er overlegd, de CM'er heeft altijd de eindbeslissing of een uitje doorgaat of niet
- Kleine uitstapjes worden te voet gedaan of met de kinderwagen of bolderkar. Er wordt niet gereisd met busjes, eigen auto of openbaar vervoer
- Ouders moeten op de '*Kindkaart*' hebben getekend voor '*toestemming uitstapjes*'. Is dit niet zo, dan kan een kindje helaas niet mee
- Kleine uitstapjes worden voor vertrek gemeld bij je CM'er en daarbij wordt ook het '*Uitjesformulier*' ingevuld waarop staat welke kinderen mee op stap zijn, op welk mobiel nummer ze bereikbaar zijn en hoe laat de groep terug is
- Alle PM'ers die meegaan, dragen Op Stoom kleding ('t shirt/vest of jas) waardoor zij herkenbaar zijn
- De PM'er neemt altijd een mobiele telefoon mee, zodat zij te allen tijde te bereiken is
- De PM'er zorgt ervoor dat hij/zij de telefoonnummers van de groep/CM'er/ en eventueel de achterwacht bij zich heeft
- Zorg dat je EHBO-spullen bij je hebt voor eventuele ongevallen
- Als een PM'er alleen op uitstapje gaat, moet de plek van het uitstapje binnen 5 minuten door een andere volwassene te bereiken zijn

- Een stagiaire of groepshulp gaat nooit alleen op pad.

9.1.2. Extra afspraken met betrekking tot kleine, spontane uitstapjes voor het KDV/PO

- Alle kinderen krijgen over hun kleding een Op Stoom hesje aan
- Kinderen kunnen in de bolderkar, kinderwagen of duo wagen. De PM'er/kind ratio is hierbij afhankelijk van het "vervoersmiddel". Een PM'er gaat in principe niet alleen op stap

In overleg met de CM'er kan hier een uitzondering op worden gemaakt. Per locatie zijn er uitjes waar uitzonderingen op zijn omdat ze voldoende veilig zijn om wel met 1 PM'er naartoe te gaan

- Voor een duo wagen en bolderkar geldt: 1 peuter lopend ernaast per bolderkar/duo wagen is toegestaan
- Voor kinderen zonder bolderkar/duo wagen geldt 1 PM'er: 2 kinderen aan de hand.

9.1.3. Extra afspraken met betrekking tot kleine, spontane uitstapjes voor BSO

- Alle 4 t/m 7-jarige kinderen krijgen over hun kleding een Op Stoom hesje aan
- Alle 7+ kinderen krijgen een aanvoerdersband met Op Stoom erop aan. Hierdoor kunnen kinderen die eventueel zoekraken door anderen geholpen worden om ons weer terug te vinden.

9.2. Grote uitstapjes voor de Kinderopvang, Peuteropvang en de BSO

Je mag als PM'er van het KDV ook op uitstapje met kinderen. Je kunt hierbij denken aan het bos of de kinderboerderij. Deze uitjes zijn voor kinderen vanaf minimaal 2 jaar oud. Binnen het BSO-activiteitsaanbod vormen de uitstapjes een belangrijk onderdeel. Dit is een groepsactiviteit die plaatsvindt buiten de vestiging en onder verantwoordelijkheid van de medewerkers van Op Stoom. Per keer wordt er een afweging over de wijze van vervoer, de bestemming en de activiteit genomen. Te allen tijde staat de veiligheid van het kind hierbij centraal.

9.2.1. Afspraken met betrekking tot grote uitstapjes voor alle werksoorten

- Het uitje past binnen de pedagogiek van Op Stoom
 - Inspirerend
 - Procesmatig
- Grote uitstapjes worden van tevoren met de CM'er overlegd, de CM'er neemt uiteindelijk de eindbeslissing of het uitje door gaat of niet

- Voordat je op pad gaat kijk je op alle '*Kindkaarten*', onder het kopje '*uitstapjes*', of de kinderen allemaal toestemming van hun ouders hebben om mee te gaan
- Grote uitstapjes meld je ook van tevoren bij de ouders zodat zij op de hoogte zijn van het feit dat hun kind op stap gaat buiten de omgeving van Op Stoom
- Per uitstapje wordt afgesproken wie van de PM'ers de verantwoordelijkheid voor de organisatie neemt
- Wij vertrekken pas nadat alle kinderen er zijn. Niet voor 10 uur.
- Als je langer dan een uurtje weg gaat, zorg dan dat je pakjes drinken en eventueel wat te eten bij je hebt. Denk ook aan doekjes en voor het KDV aan luiers
- Neem een mobiele telefoon mee, zodat je bereikbaar bent en kan bellen. Geef dit nummer ook door via het '*Formulier uitstapje*' Dit formulier lever je in bij de CM'er of je belt de informatie aan hem/haar door
- De PM'er zorgt ervoor dat hij/zij de telefoonnummers van de groep/CM'er/ en eventueel de achterwacht bij zich heeft
- Neem een lijst mee met de namen van de kinderen die meegaan (Vooral als je met een grote groep weggaat, weet je soms niet meer precies wie je ook alweer allemaal mee hebt genomen.)
- Alle PM'ers die meegaan, dragen Op Stoom kleding ('t shirt/trui of jas) waardoor zij herkenbaar zijn. Van tevoren instrueren de PM'ers de kinderen waar het uitstapje naar toe gaat en van welk vervoermiddel er gebruik wordt gemaakt. PM'ers vertellen per vervoersmiddel welke regels er zijn
Er wordt verteld wat kinderen moeten doen als ze de medewerkers kwijt zijn. Spreek met de BSO-kinderen een plek af waar het kind naar toe moet gaan als het jullie kwijtraakt
- Zorg dat je EHBO-spullen bij je hebt voor eventuele ongevallen
- Zorg dat je bij een groot uitstapje verder weg altijd een andere medewerker meeneemt. Dit in het kader van calamiteiten. De andere volwassene mag ook een stafmedewerker zijn, overleg dit met je CM'er
- Een stagiaire of groepshulp gaat nooit alleen op pad.

9.2.2. Extra afspraken met betrekking tot grote uitstapjes voor het KDV/PO

- De PM'er/kind ratio is met grote uitstapjes op het KDV 1 op 3 kinderen. (Met een vervoersmiddel)
- Alle kinderen dragen een Op Stoom hesje over hun kleding.

9.2.3. Extra afspraken met betrekking tot grote uitstapjes voor de BSO

- Ga je alleen op stap op de BSO dan is de PM'er/kind ratio 1 op 8 kinderen, 2 PM'ers mogen opstap met 22 kinderen
- Bij een uitstapje zoals schaatsen gaan er altijd minimaal 2 volwassenen mee
- Alle 4 t/m 7-jarige kinderen krijgen over hun kleding een Op Stoom hesje aan
- Alle 7+ kinderen krijgen een aanvoerdersband om van Op Stoom. Hierdoor kunnen kinderen die eventueel zoekraken door anderen geholpen worden om ons weer terug te vinden.

9.2.4. BSO; alleen op uitje

- Dit mag alleen in overleg met de CM'er
- De plaats van bestemming is ingericht op het ontvangen van groepen kinderen
- Op deze plek zijn er medewerkers of andere professionals aanwezig
- Het uitje mag op maximaal 15 minuten afstand van een achterwacht zijn. Dit kan ook een andere Op Stoom locatie zijn, dit moet wel van tevoren worden afgestemd.

9.2.5. Beslissing uitstapje CM'er

Voldoet het uitje niet aan bovenstaande punten, dan maakt de CM'er de beslissing of het uitje door kan gaan op de volgende afwegingen:

- Is de bestemming overzichtelijk (drukbezocht)
- Wat is de groepsgrootte en welke leeftijd hebben de kinderen
- Wat zijn de weersomstandigheden
- De richttijd voor de reistijd is maximaal 30-45 minuten. (Voor grote uitjes)

9.3. Tijdens het uitstapje

9.3.1. Verschillende vervoersmiddelen

We gebruiken tijdens een uitstapje verschillende vervoersmiddelen, de vervoersmiddelen en de regels per vervoersmiddel, staan in hoofdstuk 6 beschreven.

9.3.2. Uitstapjes naar het water

Water

- De PM'er/Kind ratio is hierbij 1 op 5
- Op Stoom gaat niet naar het zwembad
- Op Stoom gaat op warme en drukke dagen niet naar een plek bij water (bv een recreatieplas)
- Bij het gaan naar meer of pierenbadje gaan altijd minimaal 2 PM'ers mee
- In niet stromend water mogen kinderen tot hun knieën het water in

- PM'ers gaan altijd met kinderen mee het water in
- Aan wateractiviteiten die door Op Stoom worden georganiseerd (surfen, kanoën, zeilen) mogen alleen kinderen van 8 jaar en ouder met een zwemdiploma A en B meedoen
- Bij wateractiviteiten die door Op Stoom worden georganiseerd (surfen, kanoën, zeilen) dragen de kinderen zwemvesten.

Zee/strand

- De PM'er/Kind ratio is hierbij 1 op 5
- Op Stoom gaat op warme en drukke dagen niet naar het strand
- Bij het gaan naar zee gaan altijd minimaal 2 PM'ers mee
- Kinderen mogen niet de zee in
- Er vinden geen adhoc uitstapjes naar het strand plaats. Alleen als dit van tevoren gepland en besproken is met de CM'er
- Aan wateractiviteiten die door Op Stoom worden georganiseerd (surfen, kanoën, zeilen) mogen alleen kinderen van 8 jaar en ouder met een zwemdiploma A en B meedoen
- Bij wateractiviteiten die door Op Stoom worden georganiseerd (surfen, kanoën, zeilen) dragen de kinderen zwemvesten.

9.4. Vermissing van een kind tijdens een uitstapje

- Loop naar de plek waar je het kind voor het laatst hebt gezien. Ben je alleen, dan neem je alle kinderen mee
- Ga naar de afgesproken plek om te kijken of het kind daar is
- Is het kind hier niet? Dan neem je direct contact op met je CM'er, de achterwacht of de manager kinderopvang, bij niet bereikbaar de directie
- Ga na of er een mogelijkheid in de buurt is om het kind om te roepen.
- Laat de overige kinderen achter bij de andere PM'ers en loop langs de plekken waar jullie die dag zijn geweest
- Is het kind binnen 10 minuten niet gevonden? Dan belt de CM'er de ouders
- In overleg met de ouders worden afspraken gemaakt over vervolgacties zoals het inschakelen van 112.

Afronding

- Als de vermissingsituatie achter de rug is en de ouders hier tijdens de vermissing over gebeld zijn, dan neemt de CM'er contact op met de ouders voor het maken van een afspraak voor een evaluatiegesprek
- De CM'er evalueert de situatie met het team.

Belangrijke tips:

- Zorg ervoor dat alle telefoonnummers up to date zijn
- Zorg ervoor dat er minimaal 2 (nood)nummers zijn van bijv. een vriendje, burens, opa en oma e.d
- Maak vooraf aan een uitstapje afspraken met de kinderen wat ze doen als ze de groep kwijt zijn, spreek een plek af en vertel dat de kinderen vooral niet moeten gaan ronddwalen
- Maak met school goede afspraken over de overdracht van de leerkracht aan de BSO-medewerkers
- Wanneer BSO-kinderen op een andere locatie komen dan normaal, zoals tijdens een vakantieprogramma, zorgen de PM'ers ervoor dat zij de kinderen goed uitleggen wat de ruimtes van de locaties zijn, waar ze kunnen spelen en wat de regels zijn
- Wanneer het kind wordt gevonden door een voorbijganger, zorg dan dat je altijd de naam en het telefoonnummer van deze persoon vraagt. Vanuit Op Stoom kan er dan contact worden opgenomen met deze persoon voor details over de gebeurtenis en kan er een bedankje worden gestuurd.

9.5. Wat neem je mee?

- Lijst met namen van de kinderen die meegaan (eventueel telefoonnummers ouders als er niemand achterblijft op de groep)
- EHBO-doos
- Geld
- Zonnebrand
- Mobiele telefoon met het nummer van je CM'er
- Drinken en eten
- Doekjes en luiers
- OV-chipkaart

! Tijdens het uitstapje ben je ook aan het werk. Dit betekent: niet privé bellen en niet roken. Richt je tijdens het uitje op de kinderen en maak er een gezellig uitje van!

10. Ongevallen, BHV en EHBO

10.1. (BHV-)verbandtrommel

Afhankelijk van de grootte van de locatie zijn er op sommige locaties meerdere verbandtrommels en aanwezig. Alle groepen hebben naast de BHV-verbandtrommel ook een verbandtrommel (pleisterdoos) voor dagelijks gebruik.

Controle:

4x per jaar worden de verbandtrommels en pleisterdozen gecontroleerd op:

- Compleetheid
- Houdbaarheidsdatum

De verbandtrommels worden ook door elke locatie onderhouden. Aanvullingen voor de verbandtrommels kunnen besteld worden via Braspa of via de maandelijkse bestellijst bij Beheer. Voor de controle kun je de volgende lijst gebruiken: '*Checklist (BHV)verbandtrommel.*'

10.2. EHBO en BHV op de groep

Alle Pedagogisch Medewerkers worden twee jaarlijks getraind in Kinder-EHBO en ontvangen daarvoor een geregistreerd certificaat. Daarnaast zijn er per locatie een aantal medewerkers geschoold in bedrijfshulpverlening. Zij weten wat er gedaan moet worden bij een ongeval. In de '*locatie specifieke informatie*': *Calamiteitenplan* staat omschreven wie de BHV'ers van die locatie zijn.

10.3. Wat te doen bij een ongeval met kinderen

Een ongeluk zit in een klein hoekje en het kan dus gebeuren dat er een ongeval plaatsvindt met een kind bij Op Stoom. Op de werkvloer ben jij verantwoordelijk voor het welzijn en de veiligheid van alle kinderen en probeer je ongelukken te voorkomen; door dagelijks taken te verdelen rondom de activiteiten van kinderen, zowel binnen als buiten zodat er toezicht is op kinderen en door bijvoorbeeld aan te geven wanneer speelmateriaal kapot is en dit op tijd weg te halen. Ondanks alle maatregelen kan het gebeuren dat een kind een ongeluk krijgt. Als jij geconfronteerd wordt met een ongeval van een kind dan moet je direct en adequaat te handelen in zorg en communicatie.

10.3.1. Stappenplan bij een incident/ongeval

Bij ongevallen kun je het volgende stappenplan gebruiken. M.b.t. het verlenen van eerste hulp gebruik je de kennis die je hebt opgedaan tijdens de trainingen en vergeet niet je gezond verstand!

1. Bied direct zorg:
 - Bij constatering van het ongeval zorg je direct voor het kind dat het ongeval heeft gehad
 - Je stelt vragen en stelt het kind op zijn/ haar gemak
 - Verdeel taken met collega's en zorg voor de andere kinderen.
2. *Verzamel informatie over het ongeval:
 - Win informatie in bij omstanders. Wie heeft het gezien, wat gebeurde er precies?
Belangrijk: indien een jong kind van een hoogte valt meer dan de eigen lichaamslengte, bellen we altijd 112. Het kind moet altijd worden gezien door een arts in het ziekenhuis.
3. *Informeer je CM'er:
 - Als je CM'er niet aanwezig is op de locatie, dan bel je hem/haar en informeer je hem/haar over de situatie. Is je CM'er niet te bereiken? Dan bel je in ernstige situaties (ingeschat met gezond verstand) direct met de manager kinderopvang of de directie.
4. *Bel de ouder(s) van het kind dat een ongeval heeft gehad:
 - Licht de ouder(s) in over de situatie en vertel over de ingewonnen informatie. Zo mogelijk belt de PM'er die ook aanwezig is geweest bij het incident, die kan sommige vragen misschien beter beantwoorden
 - Vul in het geval van een artsbezoek het formulier '*Specifieke informatie ongeval*' in
 - Laat de ouder(s) indien mogelijk met het kind spreken. Schat goed in of dit wel verstandig is, het kan ook juist voor meer verwarring of stress zorgen
 - Overleg met de ouder(s) wat er moet gebeuren: bijv. langskomen, ouders gaan naar de Eerste Hulp, iemand van het team gaat met het kind naar de Eerste Hulp etc. Belangrijk: indien een jong kind van een hoogte valt meer dan de eigen lichaamslengte, dan moet het altijd worden gezien door een arts in het ziekenhuis.
5. *Bel de ouder(s) van eventueel betrokken kinderen:
 - Het kan zijn dat een ongeval door toedoen van een ander kind plaatsvindt. In samenspraak met de CM'er wordt afgesproken of er contact opgenomen wordt met de ouders van het betrokken kind.

6. Registreer het ongeval:

- Vul het '*Ongevallenformulier*' in. (Zie paragraaf 5.3.2)
- Meld in de agenda of overdracht het ongeval en verwijst je collega's naar het ongevallenformulier voor meer informatie.

7. *Informeert het team en de andere kinderen:

- Deel de situatie met je collega's zodat iedereen op de hoogte is. Ook collega's die niet op die dag werken, maar de dag erop wel, dienen op de hoogte te worden gesteld
- Informeert de kinderen.

8. Informeert tijdens het ophaalmoment:

- Informeert de andere ouders, indien zij niet al eerder zijn ingelicht over het incident
- Ben jij bij het ongeval geweest? Dan heb jij ook contact met de ouders. Als je CM'er ter plaatse is, neemt hij/ zij hierbij het voortouw.

9. Schade door het ongeval?

Is er door het ongeval schade ontstaan waar ouders Op Stoom verantwoordelijk voor willen stellen? Check dan het document '*Procedure aansprakelijkheid*' en laat, wanneer nodig, ouders het '*Aansprakelijkheidsformulier*' invullen.

10. * Zorg voor opvolging:

- Als de ouders bij de Eerste Hulp zijn geweest, bel jij of je CM'er diezelfde dag nog naar de ouders. Vraag hoe het is afgelopen bij de dokter en hoe de situatie verder zal gaan
- Bel de dag na het ongeval (bij afwezigheid van het kind) hoe het gaat
- De CM'er:
 - Zorgt voor een klein cadeautje voor het kind
 - Informeert eventueel alle andere ouders van de locatie
 - Vraagt aan de ouders van het kind of er behoefte is aan een gesprek
 - Deelt de toedracht van en acties na het ongeval met andere CM'ers
 - Evalueert het ongeval met de PM'er (s) en het gehele team
 - Neemt maatregelen om herhaling te voorkomen

**NB. Bij alle stappen waar een * staat, geldt het volgende:*

Is de CM'er aanwezig? Dan neemt hij/ zij die taak op zich. In afwezigheid van de CM'er is dat de BC'er. Is de BC'er ook niet aanwezig? Dan neemt een PM'er deze taak op zich.

10.3.2. Ongevallen-/ en incidenten registratie

Als er zich een ongeval of incident voordoet op de groep, dan registreren wij dit altijd. De registratie doen wij in het kader van;

- Bijhouden met welke frequentie er zich onregelmatigheden voordoen op de groep, zodat we maatregelen kunnen treffen als het niet meer om een incident gaat
- Risico's beperken en ongevallen voorkomen

De PM'er vult n.a.v. de situatie het formulier '*Ongevallenregistratieformulier*' in. Het formulier wordt naar de CM'er doorgestuurd.

10.4. Wat te doen bij overlijden kind op de groep

In de zomer van 2010 is er op een kinderdagverblijf ergens in Nederland een kindje overleden. Dat is natuurlijk verschrikkelijk en we hopen dat dit ons nooit zal overkomen. We beseffen dat we werken met een kwetsbare doelgroep en hebben een stappenplan gemaakt om zo goed mogelijk te kunnen handelen en reageren op het moment zelf als ons wel iets naars overkomt. Hieronder kan je de stappen lezen die we in zo'n geval opvolgen.

- De medewerker die de calamiteit signaleert belt 112 en de CM'er wordt direct gewaarschuwd. In afwezigheid van de CM'er wordt een collega CM'er, de manager kinderopvang of de directie direct gewaarschuwd. Zorg dat er overal telefoonnummers zijn die in nood gebeld kunnen worden
- De CM'er (of collega CM'er, manager kinderopvang of directie) benadert de ouders
- De CM'er benadert de directie, de directie wijst een collega CM'er of een manager kinderopvang aan die ter ondersteuning komt
- Het team wordt discreet ingelicht wat er gaande is door de collega CM'er of een manager kinderopvang. De directe CM'er blijft bij de calamiteit
- De directie licht de overige CM'ers in en de afdeling communicatie in en staat de pers te woord. Verder heeft niemand zomaar contact met de pers!
- De interne communicatie wordt direct gedaan door de CM'er, als dit nodig is.
- De manager kinderopvang of de directie zoekt contact met politie, GGD of slachtofferhulp indien nodig
- Indien ouders behoefte hebben aan een vertrouwenspersoon, zal de directie deze aanstellen, dit kan een extern persoon zijn
- In extreme gevallen schiet de directie, de manager kinderopvang of de collega CM'er gelijk te hulp op desbetreffende locatie
- De CM'er zorgt voor directe hulp voor medewerkers en kinderen

- De collega CM'er, de manager kinderopvang of de directie benadert ouders (om eventueel kinderen op te laten halen)
- Hulptroepen (PM'ers) kunnen van andere vestigingen ingeroepen worden
- Beslissingen om de opvang te sluiten worden samen met de directie genomen
- Er wordt de directie bekeken hoe de dagen die volgen ingevuld worden.

11. Grensoverschrijdend gedrag

Grenzen liggen voor iedereen ergens anders. Wat door de een als ongewenst wordt bestempeld, valt voor de ander best mee. Het is lastig om het begrip grensoverschrijdend gedrag precies af te bakenen, maar gedrag dat voor een persoon onprettig en ongewenst is, is sowieso grensoverschrijdend. Wees je daarom bewust van je gedrag en of de ander dat oké vindt. Bij Op Stoom hebben we het protocol '*Grensoverschrijdend Gedrag*', waarin de afspraken staan die binnen Op Stoom zijn gemaakt om grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan en hoe te handelen als jij te maken krijgt met grensoverschrijdend gedrag.